UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Primvm Codicis Praelectiones / Annotarunt, Alexander Imol. Celsus, Barbatias, Philippus Decius. Matthævs Antonianvs Recensvi

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Jurisdictione omnium iudicum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96035

Visual Library

a ſpectus: ita ꝙ timeat de receſſu. quã glo. ſing.ᵃ no.
nec eſt alibi in iure. Eadem rõne credo ꝙ propter
ſuſpicionẽ talibus diebus poſſint fieri ſequeſtra.
nã ſi conceditur executio, qđ eſt plus: multo ma-
gis dꝫ cõcedi ſequeſtrũ, qđ eſt minus: ⁊ adde qđ
dixi. s. l. pxi. Itẽ ſicut põt fieri: ita reuocari: vt no.
ff. de euic. l. minor. in prin: ⁊ ibi eſt gl. ſing. ⁊ l in. l. i.
§. itẽ nunciatio. de ope. no. nũ. per Ja. de are. adde
etiã qđ dixi. s. l. eo. oẽs dies. in fi. ¶ Scđo not. ꝙ
tpe feriato in honorẽ dei eſt interdictus actus iu-
dicis: vt in ver. admonitio. ⁊ actus nũtij. ſiue exe-
2 cutoris: vt in verbo, taceat apparitio. ¶ † Querit
hic Cy. vtrũ ſi citet quis die feriato p nõ feriato, va
b leat citatio, ⁊ ipſe teneatur cõparereᵇ. Finaliter
ipſe dicit ꝙ ſic: qꝛ ita ſeruat conſuetudo, ⁊ reputa-
tur pmiſſum. ex quo cõfert in tps pmiſſum. ſꝫ inquã-
tum Cy. loquitur de citatione, prout ineſt iudici
interloquenti nõ dicit verũ: qꝛ dicit ꝫ hũc text. in
verb. admonitio. ⁊ ita tꝫ hic Ja. bu. Sꝫ ipſe intel-
ligit ꝙ nõ dꝫ admoneri illa die p ea die, ſꝫ p alia
die iuridica bene põt admoneri ſm eũ, qđ nõ cre-
do verũ: qꝛ actus eſt phibitus a ſui principio. arg.
ff. de ſer. expor. l. ſi minor. ⁊ ita dicit hic Ja. bu. vñ
dicit Old. ꝙ quedã ſunt ferie in qbꝰ eſt phibita
citatio: vñ lex reſiſtit nũtio: ⁊ citatio nõ valet. q̃-
dam ſunt ferie in qbus eſt pmiſſa citatio, ſed non
eſt iuſta, ſeu neceſſaria cõparitio: vt ferie meſſiũ, ⁊
vindemiarũ. ⁊ in iſtis eſt verũ ꝙ attẽditur dies in
quẽ citatio ꝯfert ſm Old. Nõ ob. ꝙ d: de cõſue-
tudine: qꝛ iſta conſuetudo eſt in actu nũtij, non in
3 actu iudicis. ¶ † Eſt ⁊ tertius actus. ſ. relatiõis
nũtij ⁊ iſte actus expedit de plano, et abſentibus
c partibus: ⁊ ideo poteſt expediri et die feriataᶜ. ſm
Jac. bu. hic. Tres ergo ſunt actus. ſ. cõmiſſionis:
intimationis, ⁊ relationis. Primus nõ põt expli-
cari per iudicẽ die feriata, cũ deſideret cãe cogni-
tione: qꝛ eſt quedã ſnĩa interlocutoria: vt. l. cũ cle-
ricis. C. de epi. ⁊ cle. Fallit in die dñica. ſꝫ Ja. bu.
Certe cõſuetudo ſeruat idẽ in die dñica, ⁊ alijs. ⁊
tex. in prin. huius. l. loquit indifferẽter. Tertius
eſt actus relationis: ⁊ iſte actus põt fieri in came-
ra iudicis, et die feriata, ſm Ja. bu. ar. de interro.
act. l. voluit. §. i. in cõtrariũ tñ facit: qꝛ relatio dici-
tur eſſe de pceſſu cãe: vt extra de pba. c. qm̃. ꝫ. ⁊ iõ
tutius puto ꝙ fiat die iuridica: niſi in cauſis vbi
nõ ſunt ferie. ⁊ vide que dixi. s. in qui. cau. in inte.
4 reſt. non eſt neceſſ. l. in minorũ. ¶ † Tertio not. ꝙ
in iſtis diebus nõ cogit quis dare fideiuſſorẽ de iudi
cio ſiſti, vel iudicatũ ſolui. ¶ Quarto no. ꝙ iſtis
d diebus nõ põt aliquis banniriᵈ: ⁊ bannũ tali die
datũ non tenet. ibi dñ dicit, preconis horrida vox
ſileſcat. ⁊ ppter hoc vidi irritari quendã pceſſum.
⁊ ad hoc facit. d. c. placita ſecularia. xv. q. iiij. vbi
eſt hoc expreſſum in text. qꝛ actus arbitratoris
nõ eſt actus iudiciarius: vt hic. ⁊ ferie nõ ſunt in-
5 troducte, niſi p inducẽs: vt. ff. e. l. diuꝰ. ¶ † Quin-
to no. ſup ver. trãſactiones ꝙ laudũ arbitratoris
poteſt fieri die dominica: qꝛ redactuꝫ eſt ad inſtar
6 tranſactionis ſm Jac. but. ¶ † Sexto not. in ver.
differatur, ꝙ actus q non paſſunt exerceri in die
dominica, differuntur in diẽ ſequente. Et eſt arg.
ꝙ ſi citatio cadat in diẽ feriatã, ꝙ intelligat facta
pro ſequenti die. Pet. dicit hic cõtra: qꝛ impoſſi-
bilitas tẽporis vitiat citationẽ, ſꝫ Pe. Iſta opi.
eſt vera, qñ dies feriata aſſignat pro termino in
quo. Sed qñ aſſignatur pro termino infra quem:
tũc debeat comparere pars, ⁊ non expectare ꝙ ve-
niat iſta dies feriata: vt extra de dolo. ⁊ cõtu. c. cũ
dilecti. ſm intellectũ quorundã: licet Inno. dicat
ꝙ differatur in diẽ ſequentẽ: quod nõ placet Pe.
Nõ ob. l. celſus. de arbi. que dicit ꝙ duo ſunt pre-
cepta, vnũ ſoluendi, aliud infra tempus ſoluendi:
qꝛ nõ veniunt ibi ex eadem cauſa. nam primũ pre-
ceptum naſcit ex obligatione. ſecundum naſcitur
e ex tempore quod datur iudicatis, ſed hoc eſt vnũ indiuiſibileᵉ preceptum
quod non põt pro parte valere, ⁊ pro parte nõ valere: vt in. l. in hoc iudi-
cio. ff. fa. erciſ. Nõ ob. l. ſi quis cauti. l. ij. §. ſi quis in iudicio. qꝛ ibi vitium
emerſit poſtea. vnde actus tenuit ibi a principio, hic nõ facit qđ not. in
ſimili. ff. de leg. i. l. ſi mihi ⁊ tibi. §. ſi quis ſeruo. ⁊ hanc opi. approbo.

¶ De iuriſdi. om. iud. ⁊ de foro compet. Rubrica.

1 ☞ Procurator ceſaris non eſt iudex competens niſi inter fiſcũ ⁊ pri-
uatum: ſecus ſi eius iuriſdictio prorogetur.
2 Iuriſdictio cuiuſlibet iudicis poteſt prorogari per conſenſum proceden-
tem ex certa ſcientia.
3 Partes ſi conſentiunt quod iudex iudicet ſecundum conſilium ſapien-
tis an debeat ſic iudicare.
4 Iuriſdictio an firmetur per prorogationem.
5 Prorogatio quot modis fieri poteſt.
6 Prorogatio per que impediri poteſt.

¶ Lex prima.

Non quidem. Iudex incõpetens põt fieri cõpetens partiũ prorogatio-
ne. h. d. vel ſic. procurator ceſaris põt inter priuatos co-
gnoſcere ex eorum progatione. h. d. Ibi fuit. l. ex prima
1 cã iuriſdictionis. ¶ † Not. ꝙ procurator ceſaris ex pri-
mitiua cã, ⁊ ordinaria iuriſdictione, nõ eſt iudex compe-
tens niſi inter fiſcũ ⁊ priuatũ, ſed ex prorogata iuriſdictiõe põt eſſe iudex
2 inter duos priuatos. ¶ † Secũdo no. ꝙ iuriſdictio cuiuſlibet iudicis põt
prorogari per conſenſum procedentem ex certa ſciẽtia. Tertio no. ꝙ iu-
riſdictio prorogat tã quo ad perſonã actionẽ pponẽtis, q̃ quo ad pſonã
exceptionẽ opponẽtis. ¶ Op. ꝙ ſnĩa iſtius procuratoris ceſaris fuit ipſo
iure nulla. nã tex. in prin. dicit ꝙ erat iudex incompetens inter priuatos:
ergo iudiciũ nullũ. j. ſi a nõ compe. iudi. l. ſi. ⁊ per totũ. Sol. verũ eſt ꝙ nõ
fuit iudex competens ab initio. fuit tñ factus iudex cõpetens per cõſen-
ſum ſponte litigantium corã eo ex certa ſciẽtia, ⁊ ita loquit hic. ¶ Scđo
op. d: hic ꝙ ideo ſtandũ eſt ſententie: qꝛ fuit lata ex conſenſu partiũ. Cõ-
tra, conſenſus partiũ vt certa ferat ſnĩa, nõ inducit prorogationẽ iuriſdi-
ctionis: ſicut nec tribuit arbitriũ iudicãdi: vt. ff. de arbi. l. qualem. in prin.
¶ So. hic fuit conſenſus reſpectu iuriſdictionis, nõ reſpectu forme pro-
nũtiationis. Conſenſerunt enim partes vt iudicaret, non ſic iudicaret. Et
dic ꝙ lex ꝫria loquit in arbitrio, qui debet habere poteſtatẽ liberẽ pro-
nũtiationis. ſecus in iudice, qui in iudicando dꝫ ſequi conſenſum partiũ. vt
ff. de re iudi. l. ſi cõuenerit. Ja. bu. dicit ꝙ iudex dꝫ ſequi conſenſum par-
tium in iudicãdo ꝫ priuilegiũ vnius partis: vt. d. l. ſi cõuenerit. ſed nõ in
f iudicando ꝫ ius cõe. Quod verũ credo, ꝙ expreſſo iuris errore de cõſen-
ſu partiũ nõ poſſet pronũtiare, pter vitiũ pronũtiationis. arg. ff. de exe-
cu. tu. l. qui teſtamento. ſed errore non expreſſo credo ꝙ poſſet pronũtiare,
3 nec poſſet appellari: vt. j. de tẽp. ap. l. ſi. in fin. ¶ † Nunquid autẽ ſi ptes cõ-
ſentiũt ꝙ iudicet ſm conſiliũ ſapientis, de iure iudex poſſit ⁊ debeat ſm
illud conſilium pronũtiare: dicendũ eſt ꝙ ſic, niſi illud conſiliũ contineat
apertũ iuris errorẽ: qꝛ vt dixi in hoc non valet conſenſus partiũ, ⁊ ita de-
bet intelligi qđ no. in. l. illa inſtitutio. in prin. ff. de here. inſti. ⁊ quod not.
p Jan. extra de offi. dele. c. ſi pro debilitate. Quero hic, an ſemper procu-
rator ceſaris ſit iudex inter fiſcũ ⁊ priuatũ. Rñ. ſic regulariter. Fallit in
4 quatuor caſibus, ſm glo. ¶ † Scđo quero, an per prorogationẽ firmetur
g iuriſdictio ante lit. conteſt. Guil. de ſuza. in. l. ſi quis in cõſcribẽdoᵍ de epiſ.
⁊ cle. dicit ꝙ ſic, interueniente ſtipulatione. ſecus in pacto nudo. ita in-
telligit. l. ſi cõuenerit, de iur. om. iu. ff. ſꝫ gl. tenet ꝙ nullo mõ ꝯfirmet an-
te lit. ꝯte. tñ ſi fuit pmiſſum de non declinãdo: cõmittat ſtipulatio ad pe-
h nã, vel intereſſe. Tu dic ꝙ ſtatim ſit prorogatioʰ: alias actꝰ pcedẽtes cõ-
teſtationẽ eſſent ipſo iure nulli, qđ eſt falſuꝫ. Sed lit. cõte. hoc facit, ꝙ nõ
hꝫ locũ penitẽtia poſt lit. cõte. ſicut hꝫ locũ ante lit. conteſt. Duplex ergo
eſt prorogatio, ſcꝫ reuocabilis: ⁊ iſta ſit a princip. Et irreuocabilis: ⁊ iſta
5 ſit per lit. cõteſta. ¶ † Tertio quero, quot modis ſit prorogatio. Rñ. ſm
gl. de perſona ad perſonã, de re ad rem, ⁊ de tempore ad tempus. Sed an
de loco ad locũ: verbi gratia: vt iudex mutinẽ. cognoſcat Bonoñ. Jacob.
bu. tenet hic ꝙ nõ: qꝛ licet partes poſſint progare in propriũ preiudiciũ
in nõ ſuuꝫ iudicẽ: nõ tñ in preiudiciũ alterius iudicis: vt. j. res inter alios
acta, per totum. Eſt ⁊ alia fortior ratio: quia iudex mutineñ. in ciuitate
Bonoñ. eſt omnino priuatus: vt. l. ſi. ff. de offic. prefec. vrb. vnde conſenſu
priuatorum non poteſt ei ibidem conferri iuriſdictio: vt. l. priuatorum. C.
eo, ⁊ hec ratio eſt multũ efficax. Non obſt. l. quero. de ſolu. qꝛ ibi loquitur
6 in alia adminiſtratione, non iuriſdictione, ſm Ja. bu. ¶ † Quarto que-
ro que impediant prorogationẽ. Rñ. metus: vt. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ſi
per errorem. Hoc verum in errore ſingulari. ſecus in errore communi: vt
l. barbarius. ff. de offi. preto. Item penitentia ante lit. conteſt. vt. d. l. ſi cõ-
uenerit. Item perſone inhabilitas, naꝫ minor ⁊ pupillus nõ poſſunt pro-
rogare iuriſdictionem: qꝛ non eſt perſona habilis ad iudicium. Et ideo
fuit dubium, cum quidam eſſet expulſus de bononia, ⁊ eſſet pupillus, ⁊
moraretur in ciuitate Ferrarie, ⁊ nolebat ſibi tutorem dari per iudicem
Ferrarie, ⁊ iudex Ferrarie nõ poterat ei dare, cum non eſſet iudex. Que-
i rebatur que via eſſet tenendaⁱ vt ei poſſent tutorẽ dare, dicebant quidã
ꝙ pote

a ¶ Singularis text. Et ideo per hanc gl. dicit notabiliter Bal. j. qui mili. poſ. l. i. quod bannitus pro debito poteſt capi die feriato in honorem dei. dicit tamen Bald. in aut. ei qui. de bo. autho. iud poſ. quod nullo modo recõmendatio carcerati tali die fieri poteſt. ⁊ per hanc gl. dicit Bald. qđ omni die iudex poteſt cõmittere licentiam capiendi malefactorẽ. ita dixit ipſe in. l. fin. j. de exhi. reis. ⁊ ſi quis eſt ſuſpectus, põt cogi die feriato ſatiſdare de ſiſtendo, iuri finitis ferijs ſecũdũ Paul. de ca. in. l. i. in prin. ff. eo. ⁊ l. ſi adulteriũ cũ inceſtu. §. fin. ff. de adul. ⁊ iſtã gl. ſing. facit Ange. in. l. ij. ff. eo. vbi videas. ⁊ et Roma. galle. p gl. text. in. c. fin. in ver. neceſſitas. extra eod. ⁊ adde qđ no. Bar. in. l. ait ꝓtor. §. ſi debitorem. ff. que in fraud. cre.

b ¶ Teneatur comparere. Adde qđ no. in apo. ad Gui. de cug. hic poſt eũ in verſi. dixi quod non. nu. j. vbi idem not. ꝙ iſte, ⁊ in ca. quoniam cõtra. §. ſtatuimus. ver. citationes. nu. xiiij. in ver. die feriata: extra de probat. et Feli. omnino in. c. quod ad conſultationem. ver. obſtat ſecundo tex. col. ij. extra de re iudica. Celſus.

c ¶ Die feriata. ad de quod notaui in apo. ad iſtum in. l. in minorem. num. xi. ver. practica obſeruat. in ver. nuntius. s. qui. cau. in integ. reſti. non eſt neceſ. Celſus.

d ¶ Banniri. Adde Bal. in. l. ſi ea. i §. j. qui accuſa. nõ poſſunt.

e ¶ Indiuiſibile. excipe, niſi eſſent duo capitula, vel duo mãdata: vt in. d. l. celſus. quia tũc ſententia p pte valeret. l. carmelia pia ff. de iure pat. cum ſimi.

f ¶ Errore. Adde Bald. idem tenentem in. l. error. in vlti. col. s. de iuris ⁊ facti igno.

g ¶ L. ſi quis in cõſcribẽdo. ⁊ ibi dixi.

h ¶ Prorogatio. vide que dixi poſt Barto. in. l. j. ff. de iudi.

i ¶ Tenẽda. Vide Bar. j. l. j. ff. de tut. ⁊ cur. da. ab his. ⁊ ſi. l. pupillo. eo. tit.

ꝙ poterat ꝓrogare iuriſdictionē illiꝰ iudicis ex certa ſciētia. ar. l. i. § etiā
ci. li. Iac. but. credit ꝙ tutor poſſit ꝓrogare, ſʒ nō pupillꝰ: qꝛ nō hʒ legiti-
mā perſonā: ſed forte etiā pupillꝰ pōt, cū ſibi expedit. ar. ff. de pcu. l. nō eo
minus. Pōt etiā teneri alia via, qḋ tutor, vel curator petat corā iudice
bonon. ꝑ ꝓcuratorē minoris: vt. ff. de pcu. l. mutꝰ. § is q. ⁊ l. ſi. ff. q pe. tu
to. Itē ꝓrogationē impedit qualitas cauſarū: puta ſi ſint cauſe crimina
les. In quo dico qḋ pōt fieri ꝓrogatio in habentē merum imperiū: ſʒ in
nō habētē merū imperiū nō pōt fieri ꝓrogatio criminaliū cauſarū, ⁊ ita
dʒ intelligi gl. hic, ⁊ l. ij. ff. ꝺ iudi. qꝛ nō eſſet ꝓrogare iuriſdictionē, ſʒ eſſet
de nouo dare. qḋ priuati nō poſſunt facere: vt. ꝺ. l. priuatorū. ſm Ia. bu.
de primo mēbro eſt caſus in. l. j. § vbi de cri. agi opor. Intellige tñ ꝙ per
iſtā ꝓrogationē nō paratꝛ preiudiciū ꝓprio iudici, q habebat illiꝰ crimi-
nis cognitionē, nec paratꝛ preiudiciū illi reipublice, ad quā ptinebat illius
criminis cōdēnatio, ſeu exequutio. ⁊ hoc ꝑ id qḋ dixit Ia. ſ. videlicet ꝙ
quoad preiudiciū alterius iudicis nō tʒ prorogatio. ¶ Ultimo quero,
nunquid conſenſus partium poſſit facere illud valere quod alias nō va-
let. gl. dicit ꝙ ſic. ⁊ idem no. in. l. j. ſ. qui pro ſua iuriſdictione. dic vt ibi.

1 ☞ Actor debet ſequi forum rei.
2 Citari quis pōt ad domū habitationis, quā habebat tēpore cōtractus.
3 Expulſi de ciuitatibꝰ an poſſint ꝯueniri in domicilio vnde ſunt expulſi.
4 Nepos an poteſt conueniri in domicilio originarij patris ⁊ aui.

¶ Lex ſecunda.

IUris ordinem. Actor dʒ ſequi forū rei, non reus forū actoris. ⁊ pōt reꝰ
conueniri in domicilio qḋ habebat tempore contractus, ⁊ in
1 nouo domicilio qḋ poſtea acquiſiuit. h. d. ¶ † Not. ꝙ reus
trahit actorē ad forū ipſius rei: ſed actor non trahit reum ad forum ipſi
us actoris. Ex hoc patet ꝙ ſi clericus vult agere contra laicū, debet agi
in foro ſeculari. Sed ſi laicꝰ agit cōtra clericū, debet agi in foro eccleſia
ſtico: vt extra de fo. cōpe. c. cum ſit generale. ¶ Opp. ꝙ reus non trahit
actorē ad ſuū forū: vnde videtꝛ obſtare. ff. de iudi. l. vēditor. ⁊ l. j. ſ. vbi in
rem ac. Sol. ibi nō erat proprie reus, ſed erat tertia perſona cōparēs ad
rei defenſionē: ratione cuius tertie perſone non mutatꝛ forus qḋ eſt not.
2 ¶ † Scḋo not. ꝙ poteſt quis citari ad domūa ſolite habitatiōis. quam
a habebat tēpore cōtractus: licet nūc habeat nouam habitationē, ⁊ nouū
domiciliū: qꝛ hic dicit ꝙ poteſt cōueniri in veteri domicilio. Uel meliꝰ
dic: quando citatꝛ ad domū, debet citari ad illā domum ex qua veriſimi-
liter citatio poſſit peruenire ad ſui notitiā. Et ideo ſi iam diu mutaſſet
b domiciliū: debet citari ⁊ fieri citatio ad domūb vbi nunc moratur. arg. ſ.
vbi in rem actio. l. ij. ⁊ de bonis auc. iudi. poſ. aut. et qui iurat. ſecundum
Guil. de ſuza. hic, de hoc no. in. c. cām. extra de elec. in clemē. vbi videas.
3 ¶ † Sed hic queriturc, nūquid expulſi de ciuitatibus, poſſint cōueniri
c in domicilio vnde ſunt expulſi. dicit Gui. de ſuza. ꝙ ſic per. l. papi. exuli.
ff. ꝺ mino. ⁊ l. eius. § ſi. ad munici. facit. ff. de pollicita. l. de pollicitatio-
nibus. ⁊ qḋ not. in. l. ad cognitionē. ff. quib. ex cauſis in poſ. ea. in gl. ordi.
nec videntur in totū domicilium deſeruiſſe: qꝛ preſumuntꝛ habere animū
reuertendi: vt. l. ex facto. in fine. ff. de here. inſti. Niſi eſſent deportati, vel
quaſi deportati: vt qꝛ exularent omnibus bonis cōfiſcatis: nā tunc con-
ueniri non poſſunt. ſed debet cōueniri ſſſcus illius ciuitatis, qui poſſide
bat bona. ff. ꝺ capi. diminu. l. tutelas. § ſi libertate. ꝺ fideiuſſo. l. j. ⁊. ſ. ad
4 legem iul. de vi publi. l. tutoris. ſecūdum Guil. de ſuza. hic. ¶ † Quero
hic, nunquid filius ⁊ nepos poſſunt cōueniri in domicilio originarij pa-
tris ⁊ aui. Cyn. hic format queſtionē iſtam, ⁊ tenet ꝙ poſſunt conueniri:
qꝛ ſortiuntur forum non ſolū quo ad munera: ſed etiā quo ad omnia: li-
cet gl. aliter no. in. l. aſſumptio. § j. ff. ad munici. vnde licet filiꝰ aliter ha
buerit domiciliū: poterit tamen in loco paterno originis cōueniri. Idē
in nepote ſecundū Iac. de are. Mar. de ſa. ⁊ Dy. qḋ eſt not. Et facit ad
queſtiones de facto quotidie cōtingētes. Illi ergo qui nati ſunt in ciui
tate Peruſij ex patre vel auo paterno aretinis, poſſunt in aretio conue-
niri: licet non habeāt ibi propriū domicilium: dum tamen ſint legitime
nati: vt. l. j. ff. ad munici. Fallit in muliere nupta, que nullo modo retinet
domicilium paterne originis, vel auite: vt no. Cyn. de incolis. ſ. libro. x.
d l. mulieres. ⁊ hoc operatur virtus matrimonij: qḋ mutat ius originis,d
quod in alio caſu non reperitur: vt. ꝺ. l. aſſumptio. ⁊ ita tenet hic Cy.

¶ Lex tertia.

PRiuatorum. Priuati non poſſunt conferre iuriſdictionē. h. d. Ratio huius
l. eſt: qꝛ iuriſdictio eſt poteſtas de publico introducta. vnde
eam priuati conferre non poſſunt: vt eſt ſibi eligere poteſta-
1 tem. ⁊ dicit Cy. no. l. iſtam auream. ¶ † Opp. de. l. vlti. ſ. eo. ⁊ in aut. de
defen. ciui. § interim. So. priuati vt ſinguli nō poſſunt: vt hic, ſʒ vt col
legium probatum, vel vniuerſitas approbata ſic: vt in cōtrarijs. ¶ Sed
cōtra hoc opponitꝛ: qꝛ imo etiam ſi eſt collegium, vel vniuerſitas, requi-
e ritur confirmatio ſuperioris: vt. ꝺ. § interim. Sol. concedoe ꝙ vniuerſi-
tas confert iuriſdictionem: ſed effectum iuriſdictionis electus nō habet
niſi per confirmationem ſuperioris, vnde nō poteſt iuriſdictionem exer-
cere ante confirmationē. ita tenet glo. ⁊ Cyn. qḋ no. Sed an poſt confir-
mationem antequā intret, ⁊ iuret officium, poteſt officiū exercere: Dic
vt. ff. de condi. ⁊ demonſt. l. publius in prin. ⁊ l. ob
ſeruare. de offi. procon. ⁊ lega. ⁊ l. j. de offic. prefec.
aug. Illa iura loquuntur quando quis preficitur
territorio, ſed quādo quis preficitꝛ collegio perſo-
narum, ibi non eſt tractandum de ingreſſu territo
rij ſtatim poſt electionē ⁊ poſt confirmationē ha-
bet iuriſdictionem: vt extra de elec. c. tranſmiſſa.

¶ Lex quarta.

NEmo poſt. Ordinaria iuriſditio nō
poteſt declinari poſt li. cōt. nec recurre
tur ad ſuperiorē per ſimplicē querelā,
demum per appel. h. d. Iſte recurſus ad ſuperio-
rem per ſimplicem querelam non habet locū, niſi
in caſibus expreſſis in iure: vt in aut. de quer. § ſu-
per hoc. ⁊ ſ. vt lit. pendent. l. ij. ⁊ in aut. in medio
litis non fie. ſacras iuſſi. in rub. ⁊ nigro. ⁊ hoc tan-
gitur hic per Guil. de cug. qui ponit hic multos
caſus in quibus habet locum dictus recurſus.
1 ¶ In text. declinet. ſ. recuſando. ⁊ ſic Mar. indu-
cit text. pro ſe a contrario ſenſu. Tu dic proprie, id
eſt non opponat declinatoriam: vt. ſ. de exc. l. fin.
nec adeat ſuperiorem per modum declinationis,
ſed per modū permiſſe appellationis, ſm Mod.
⁊ ſic non facit pro opi. Mar. ¶ Opp. de. l. non di-
ſtinguemus. § cum quidam. ff. de arbi. Sol. ibi in
arbitro, hic in iudice ordinario, ſm Iac. bu.

1 ☞ Actor trahens reum ad forum vetitū, qua
pena punitur. 2. 3.
4 Executores ſententiarū iudicum in competen-
tium, qualiter puniātur. 5.
6 Pena legis in criminali. C. de iuriſdi. omn. iudi.
qualiter committitur.
7 Et quo iure hec pena petitur. Et an requiratur
ſententia ad imponendam hanc penam. 8. Et an
poſſit peti per ſententiam vt imponatur. 9.

¶ Lex quinta.

IN criminali. Trahens aliquem in c
vetito examine, perdit cauſam: ⁊ pu-
niuntur officiales qui preſtant milites
ſuos executoribus iudicum incompetentiū. h. d.
Quatuor facit. Primo oſtendit iudicem incōpe-
tentem. Scḋo punit actorē euntē ad iudicem in-
cōpetentē. Tertio punit reū trahentē actorē ad iu
dicem incōpetentē. Quarto punit iudicem exe-
quentē. ſcḋa ibi is vero. tertia ibi. reus vero. quar
ta ibi, ⁊ tribuni. ¶ In tex. executionem, id eſt co-
gnitionē. Uel proprie, ſcʒ ſentētie late per iudicē
1 non ſuum. Iac. but. ¶ † No. hic quod ſiue laicus d
laicum, ſiue laicus clericū, ſiue clericus laicū, ſiue
quicunqʒ trahit aduerſarium ad iudicē incompe
tentem. ſiue per modum ordinarij libelli, ſiue per
modū executionis, debet ſuo iure priuari: tamen e
ſit cautus ille qui trahitur, ꝙ a principio iuriſdi-
tionē nō declinet: ita ꝙ faciat interlocutorie pro-
nuntiari ſuper incōpetentia: qꝛ hec lec. non habet
locū ante lit. cōteſt. cum liceat actori penitere. ar.
ſ. de plus pet. l. j. conteſtetur ergo litem de facto,
poſtea ipſe iā petat aduerſariū iure ſuo priuari.
⁊ intētet iudicis officiū mercenariū, vel condictio
f nē ex hac. l. Alij dicuntf ꝙ nō erat locus penitētie
in hac. l. cum eſſet acquiſitū ius vocato in vetito
examine ex iſta vocatione: vt apparet in illo verſi. f
vocauit. ⁊ eſt ad hoc arg. ff. de in ius vo. l. quāuis.
2 ¶ † No. ſcḋo ꝙ interdum actor trahit reū ad ve-
titum examen. interdum ecōtra, reus trahit acto-
rem, puta per reſcriptū obreptitium, vel in cauſa
3 recōuētionis. vel pone alia exēpla, vt i gl. ¶ † Ter
tio not. ꝙ ſi habeo inſtrumentū ſententie, vel in-
ſtrumentum guarentigiatū, cuius executio perti-
net, ponamus, ad poteſtatem, ⁊ non ad capitaneū:
⁊ ego peto executionē corā capitaneo, qḋ ego de-
beo priuari iure meo: ⁊ cadere ab iſta cauſa execu
4 tionis. ¶ † Ultimo not. ꝙ puniuntur exequentes
ſententiam iudicum incompetentium: ⁊ ideo qñ
aliquis dicit ſe eſſe delegatū pape, ⁊ inuocat bra-
chium ordinarij, debet eſſe cautus iudex ordina-

a ¶ Ad domū. Ui-
de per Batto. in. l.
iiij. § pretor. ff. de
dā. infec. ⁊ Spe. in
titu. de cōp. iu. adi.
in verſi. ſed nūquid
ſufficit. ⁊ Card. in
cle. paſtoralis. § de
niqʒ. de re iudi.
b ☞ Ad domum.
Adde Guil. de cu.
in. l. properandū.
§ ſin autem reus. ⁊
qḋ ibi poſui i apo.
ad ipſum, in verſic.
ad domū. C. de iu-
di. ⁊ Bar. in. l. ſi tñ.
in fin. ⁊ ibi ēt poſui
in addi. in ver. ꝯſi-
liū qḋ notꝰ dicar.
ff. de leg. ij. ⁊ ibi qñ
citatio ad domum
valeat, dixi in apo.
ad Lāfr. de oria. in
c. qm̄ ꝯ. § ſtatuimꝰ
ver. citationes. itē.
ver. ſed qro. in ver.
§ pretor. extra de
pba. Fel. l. c. in no-
mine dñi. co. vi. x.
vno caſu ſoluat. ex
de teſti. Mat. ſin.
xxxiij. incip. No. ꝙ
citatio. ⁊ dixi in ſti
lo pla. in tit. de ad
iornamētis. ver. itē
ſciēdū eſt ꝙ in pſo
nalibꝰ. ptē. j. Celſ.
c ¶ Sed hic queritꝛ.
Uide quod not. ꝺ.
Pet. in. c. cū olim.
de teſt. ⁊ q̄ ibi dixi.
vide qḋ no. Bal. in
l. ſi q̄ pena. ff. ꝺ his
q ſunt ſui vel alie.
iu. ⁊ qḋ no. h Bal.
⁊ Bal. in rubr. C. ſi
a nō cōpe. iu. ⁊ in. l.
ꝑ diuerſas. C. man.
in. x. q. And. bard.
d ¶ Originis. Ui-
de Bar. poſt gl. i. l.
ſi. § itē reſcripſerūt.
ff. ad municip.
e ¶ So. ꝯcedo. No.
ꝙ lʒ vniuerſitas cō
ferat iuriſdictionē:
tñ ſuperior dʒ ꝯfir-
mare electū. vide
Bal. ſ. eo. l. ſi. Ita
limitāt dictū Inn.
i. c. cū accessiſſent.
de conſtitu. Andr.
Barba.
f ¶ Alij dicunt ⁊c.
Cōtra videtur te-
nere Inn. in. c. ſi. ꝺ
iu. ca. vbi dicit ꝙ ſi
iudex voluerit ne-
ctare actorem recu
ſantē iurare de ca-
lūnia: vt cadat ab
actione, ꝙ nō pote
rit poſtea agi con-
tra illū actorē. Sʒ
doc. cōmuniter te
nent contra: vt vo-
luit Bar. hic. An.
Barb.

rius an ille ſit iudex cõpetens, necne: ergo ſi ille eſt
iudex incõpetens, non debet ſibi prebere miniſte-
5 riũ alicuius obediente, vel executionis. ¶ † Ulte
a rerius no.[a] quẽ non ſolum in ciuili, ſed etiã in cri-
minali poſſe priuari iure ſuo: ⁊ dicitur eſſe pena, ſi
quis priuatur iure accuſandi, ſicut ſi priuaretur iu
re agendi. ¶ Oppo. ꝙ quis poſſet trahi ad iudi-
cem incõpetentẽ: vt. s. de dila. l. ſi qñ. Solu. ibi erat
incõpetens: qꝛ reſcriptũ principis faciebat eũ iudi
cem cõpetentem. ¶ Secundo opp. ⁊ videt ꝙ ſen
tentia lata mandabitur executioni: qꝛ videtur fa-
cta tacita prorogatio iuriſdictionis: vt. l. j. s. eod.
Sol. hic ſemper litigauit inuitus: ⁊ fuit de incom
petencia proteſtatus. vnde nulla erat facta proro
6 gatio. ¶ † Modo quero, quando cõmittatur pe-
na iſtius legis. ⁊ reſpondeo ſm Mar. ſil. aut cita-
tus coram incõpetenti iudice non cõparet, ⁊ non
cõmittitur pena. arg. ff. de in ius voc. quãuis. ⁊ ff.
ne quis eum. l. i. § offilius. Aut cõparet, ⁊ actorez
penitet ante lit. conteſt. ⁊ nõ punitur: vt. l. amplius.
b rem ra. habe. Aut lis eſt[b] conteſta. ⁊ vult penite-
c re[c] ante latã ſententiam, ⁊ parcitur ei. ff. de inoffi.
teſt. l. papinia. § meminiſſe. hoc tenet Bar. qui di
cit quod in iſtis penis legalibus locus eſt penitẽ-
tie vſqꝫ ad ſententiã: ⁊ eſt ſpeciale in ipſis ſꝫ Bar.
ſi autẽ non penitet: tunc punitur ſecundum formã
huius. l. Cum ergo erit prope ſententiam, penite-
bit, ⁊ ſic euadet penam huius. l. quod non placet
Pet. nec Jac. de are. quia eſt ius queſitum alteri
parti, que fuit tracta ad vetitum examẽ: quod ve-
rum credo, ꝙ poſt litem conteſta. nullo modo ha-
beat locum penitentia: qꝛ eſt delictũ cõſummatũ,
⁊ ius pene aduerſario eſt queſitũ. Nõ obſt. l. qui cũ
maior. § accuſaſſe. de bo. lib. ⁊ e. tit. l. in ſeruitutẽ.
§ peruenire. ⁊ d. § meminiſſe. qꝛ ille. ll. loquũtur in de
licto, quod deſiderat iuris effectuz. Judiciũ enim
tenebat ibi: ⁊ ideo expectatur ſententia: qꝛ põt tra
here ſecum effectum: ſed hic fruſtra expectaretur
ſententia: quia eſſet nulla ꝓpter defectum iuriſdi
ctionis. hic ergo cõſiderat delictum, non attento
iuris effectu: ⁊ ideo penitentia non habet locum
poſt lit. conte. Sal. de luz. dicit ꝙ leges contrarie
ponunt caſus ſpeciales: quia. l. vltra procedit. que
ſolutio non placet. ⁊ adde quod not. s. de epiſco. ⁊
cler. l. ſi quis non dicam rapere. in fine noue addit.
7 ¶ † Secundo quero, quo iure petitur hec pena.
Reſpon. aut actor petit penam contra reum, ⁊ de
bet intentare conditionem ex hac lege. Aut reus
ab actore, ⁊ videtur ꝙ poſſit proponere ⁊ implo-
rare iudicis officium incidenter, ſecundum Jaco.
bu. ſed quomodo hoc: cum iſte iudex nõ ſit cõpetens: ⁊ ſic eius ſententia
non videtur poſſe effectum ſortiri? Reſpondeo ꝙ licet ſit incompetens
reſpectu iudicij principalis: tamen non eſt incõpetens reſpectu pene hu-
ius infligende: qꝛ ille qui elegit eũ pro ſe, non debet in hoc dedignari ha-
bere iudicem cõtra ſe: vt. j. de ſent. ⁊ interlocu. l. cum papinia. ſm Gui. de
8 ſuza. ¶ † Tertio quero, vtrũ ad infligendam penam huius legis requi-
ritur ſententia. gl. dicit ꝙ ſic: qꝛ tex. dicit mulcetur: nõ autẽ dicit mulcta
tus ſit: ⁊ ſic eſt canon ferende ſententie, non late ſententie. verba ſunt gl.
9 ff. de capi. diminutio. l. amiſſione. § j. ¶ † Ultimo quero, nũquid poſt ſen
tentiam condemnatoriam poſſit peti ꝙ infligatur pena huius legis. di-
cit gl. ꝙ ſic. non enim obſtat iſta ſententia, cum nulla ſit, cum non interue-
nerit prorogatio iuriſdictionis. ſecus autem ſi perſona iudicis fuiſſet le-
gitimata per prorogationẽ: qꝛ tunc eſſet proceſſus iudicis incõpetentis:
⁊ ſic ceſſat pena huius. l. Ultimo, an habeat locum penitentia, ⁊ quando
vide Bart. in. l. amplius. ff. rem ra. hab.

¶ Lex ſexta.

Magiſterie. Magiſtri militum habẽt iuriſdictio
nẽ inter milites. h. d. ¶ No. in ver. exhi
beri. quod quis non poteſt capi per iudicem incompetentem.
¶ Secundo no. in verſic. nec ſi in culpa fuerit, coerceri: quod
d licet delictum alicuius ſit notorium etiam per confeſſionem[d]: tamen iu-
dex incõpetens non poſſit punire. Judex ergo incõpetens ſemper dicitur
grauare, qualitercunqꝫ ꝓcedat. facit. j. de decurio. l. militaribus. li. x. ex
tra de iudici. c. at ſi clerici. ⁊ adde quod no. Innocen. extra de elect. c. per
inquiſitionem.

1 ☞ Collegia approbata poſſunt habere iudices, ⁊ prepoſitos.
2 Propoſitus collegij cognoſcit inter artificem ⁊ artem.
3 Jtem cognoſcunt de omnibus cauſis quas habent artifices inter ſe.
4 Artifices collegiorum licet habeant iudices ſuos: poſſunt tamen conue
niri ſub poteſtate.

¶ Lex ſeptima.

Per iniquum. ¶ Qui ſunt in aliquo collegio
ratione profeſſionis, vel nego
tiationis, iuriſdictionẽ eius qui preeſt collegio, recuſare non
poſſunt: nihilominus tamen ſunt ſub preſide, vel alio ſuperio
1 re. h. d. ¶ † No. ꝙ collegia approbata poſſunt habere proprios iudices,
e ⁊ prepoſitos. Ex hoc infert[e] Bal. quod collegia approbata poſſunt in-
ter ſe facere ſtatuta de eis que pertinent ad eorum iuriſdictionem, cum
enim poſſint conferre ea que ſunt iuriſdictionis: ſuum prepoſitum eligen
do: ergo ⁊ ſtatuta facere poſſunt: qꝛ facere ſtatutum eſt iuriſdictionis. ſm
Bar. videqꝫ no. j. de cõſti. pe. l. ij. in fin. ⁊ in aut. de fideiuſ. § argentario
2 rũ. col. j. adde hic que dixi. s. eo. l. priuatorũ. ¶ † Deinde no. hic ꝙ ſi cõ
uertitur inter artificez, ⁊ artem ſiue collegium, cognoſcit prepoſitus col
legij, per iſtum tex. in illo verbo tam in publicis. Ex hoc eſt notandum ꝙ
iſti camerarij artium poſſunt cognoſcere de cauſa collegij: tene menti.
3 ¶ † Tertio no. ꝙ qui preſunt iſtis artibus, ſiue negotiationibus, poſſunt
cognoſcere de omnibus cauſis quas habent artifices inter ſe, vel quas
nõ artifex mouet artifici ratione artis. Extra autez ea que pertinẽt ad ar
f tem non habent iuriſdictionem[f]: nec poſſunt ſtatuta facere ſm Bar. Ex
g hoc habes[g] ꝙ proconſules notariorũ poſſunt cognoſcere contra nota-
rios ratione artis. non alia ratione, vel occaſione. ⁊ gl. dicit ꝙ ita genera
liter ſeruat conſuetudo. ⁊ eſt rationabile: qꝛ non ſunt eius ſubditi ſimpli-
4 citer, ſed ratione ſolũ miniſterij, vel ꝓfeſſionis. ¶ † Ulterius. no. ꝙ col-
h legia[h] artium, ⁊ artifices, licet habeant ꝓprios iudices: tamen nihilomi
nus poſſunt cõueniri ſub poteſtate: ⁊ ꝙ poteſtas dicitur ſuperior nõ ſolũ
i artium. ſed artificum, ⁊ etiã prepoſitorum ipſorum. ¶ Quero hic vtrũ
k prepoſiti indigeant cõfirmatione[k] ſuperioris. Jac. de are. ⁊ Cy. ⁊ gl. s. eo.
l in. l. priuatorum dicũt ꝙ ſic: ergo ſm hoc nec ſtatuta[l] eorũ valent, niſi cõ
firmentur per ſuperiorẽ. ¶ Scdo quero quidã mercatores, puta panno-
rum, vel ſerici, habent iudices. modo aliquis mercator obligatus eſt mi
hi ex alio cõtractu ꝙ ratione pannorum, vel ſerici: vtrum poſſum eũ con
m uenire corã iudice[m] mercatorũ. dicit Cy. ꝙ nõ: qꝛ non cõuenio eũ rõne ar
tis: ⁊ ideo no tenet ſub illo iudice reſpõdere, ſed reſpõdebit ſub poteſtate
ſm Cy. ſequendo gl. huiuſmodi. ergo perſone poſſunt dupliciter cõſide-
rari. verbi gratia. Titius mercator põt cõſiderari vt titius, ⁊ põt cõſide
rari vt mercator. ſm primã cõſiderationem ſubiacet poteſtati, ⁊ generali
bus ſtatutis ciuitatis, ſm ſecundam conſiderationẽ ſubiacet prepoſito
mercatorũ, ⁊ ſtatutis mercantie: vt no. in. d. l. ij. in fi. de conſti. pe. Jtẽ ſm
Ja. de are. dico ꝙ licet vniuerſitas det iuriſdictionẽ: tñ nõ habet exer
citiũ, niſi confirmetur per ſuperiorẽ. nã ciuitas dat iuriſdictionẽ, ſed eã nõ
põt exercere, niſi ꝑ ſuperiorẽ fuerit qs cõfirmatus: vt. d. § interim. Mul-
to magis non poteſt hoc quedã profeſſio, ſeu collegiũ. Jtẽ licet det iuriſ-
dictionẽ: nõ tamen merum imperiũ[n]: qꝛ illud datur a lege: vt. l. i. ff. de offi.
eius cui man. eſt iuriſdi. Sed nonne iuriſdictio datur a lege? Reſpõd. ſic,
per electionem illorum de vniuerſitate. Jaco. de are.

¶ Quando Jmperator inter pupillos vel viduas ⁊c. Rubrica.

1 ☞ Curia ceſaris licet ſit curia generalis totius orbis: tamen ad com
miſſione miſerabiles nõ debent extrahi de ſuis prouincijs.

a ¶ Ulterius no. No. ꝙ eſt pena ſi quis priuat iure agendi. vide tex. in. §
ſi. in ver. pena. de iura. calũ. qd eſt bene no. propter ſtatuta: vt tanquã pe
nalia reſtringantur: vt. c. odia. de reg. iur. lib. vj. And. Barb.
b ¶ Aut lis eſt. An poſſit penitere, ſimile qd in nolẽte iurare de calũnia:
dic, qd põt vſqꝫ ad diffinitiuã ſententiã. vide do. Ant. ⁊ do. Abb. in. c. ſi.
de iur. cal. ⁊ ibi di-
gi Bal. in. l. ſi quis
maior. ff. de trãſac.
⁊. l. alia. j. de his q.
vt indi. ⁊ Rapha.
hic, qui allegauit i
cõtrarium. l. de qui
bus. per eum. vide
omnino glo. in. c. ſi
diligẽti. de fo. cõp.
que dicit ꝙ poſt li.
cõteſt. nõ admitti-
tur penitẽtia. ⁊ hoc
tenẽt ibi doc. cõmu
niter Joã. de imo
ibi dicit ꝙ illa gl.
ſeruatur in foro ca
no. ſed iſta glo. ſer-
uatur in foro ceſa-
ris. vide ibi doc. in
d. § meminiſſe. ⁊ in
d. l. quãuis. Andr.
Barb.
c ¶ Penitere. Idẽ
tenet Jac. bu. in. l.
quãuis. ff. de in ius
vo. ⁊ vide ibi An-
ge. ⁊ Pau. de caſt.
ſed verior videtur
opi. Ja. de are. vt p
Cyn. Bal. ⁊ Sali.
hic: qꝛ poſt cõmiſ-
ſam penam legalẽ
nõ eſt locus penitẽ
tie regulariter. l. q
ea mente. ff. de fur.
Nec ob. l. quãuis.
qꝛ vt ibi dicũt oẽs,
eſt ſpecialis caſus,
qñ libertus remit-
tit actionẽ, ⁊ qd hic
non fit ⁊ rationem
ſpecialitatis ponit
Bar. in. d. l. qui ea
mente. ⁊ addo do.
Ant. in. c. ſi diligẽ-
ti. extra de fo. cõp.
vbi tamẽ nõ loquit
clare. ⁊ vide q̃ dixi
poſt Fal. in. d. l. quã
uis. cum opin. quã
hic ⁊ ibi tenui, vi-
detur concordare gl. xj. q. j. c. inoliſta.
d ¶ Confeſſionem. Adde Bald. in. l. criminis. in fi. j. qui accuſ. non poſſ. ⁊
Ange. in. l. magiſtratibus. in prin. ff. eo. ⁊ quod not. Bal. in. l. j. s. vt quis
in ſua cauſa.
e ¶ Ex hoc infert. No. ꝙ collegia approbata poſſunt facere inter ſe ſta-
tuta. vide tex. ⁊ ibi do. Anto. in. c. ex litteris. de conſti. vide pro hoc dicto
do. Inno. in. c. cum acceſſiſſent. de conſti. Andr. Barb.
f ¶ Juriſdictionem. Uide Ang. in conſi. vj.
g ¶ Ex hoc habes ⁊c. Uide de hoc que not. ad Bald. in. l. nulli. j. quo. ap.
non reci. Andr. Barb.
h ¶ Collegia. Uide quod not. Bal. in. l. j. s. de offi. prefec. vrb. ⁊ Bal. in. l.
ij. j. de conſti. pecu.
i ¶ Quero hic ⁊c. Tu vide Bald. in. l. ij. j. de conſtit. pecu. vbi dicit quod
non requirunt confirmationem: quia iam ſunt confirmata a iure commu
ni. Andr. Barb.
k ¶ Confirmatione. vide Inn. in. c. cum ab eccleſiarum. extra de off. ordi.
l ¶ Statuta. Uide Bal. in. l. recepticia. in. j. col. j. de conſti. pe. ⁊ qd no. in
l. humanum. s. de legib. ⁊. l. omnes populi. in princip. ff. de iuſtitia ⁊ iure.
m ¶ Judice. No. ꝙ non ſolum pro cauſis mercantie poſſunt conueniri co-
ram iudice mercantie, ſed etiam pro dependentibus ⁊ connexis: vt not.
Bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. ſi quis ex argentariis. § rationem. ff. de eden.
n ¶ Merum imperium. Uide Bar. ⁊ ibi Ang. in. l. imperium. ff. eo. dum
querunt quibus competat merum imperium.